

Sygn. akt IV U 2358/19

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 lutego 2020 r.

Sąd Okręgowy w Zielonej Górze, IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: sędzia Bogusław Łój

Protokolant: st. sekr. sąd. Zofia Fechner

po rozpoznaniu w dniu 30 stycznia 2020 r. w Zielonej Górze

sprawy z odwołania B. M.

od decyzji **Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.**

z dnia 24.07.2019 r. znak (...)

o wysokość emerytury

oddala odwołanie

sędzia Bogusław Łój

Sygn. akt IV U 2358/19

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 24.07.2019 r., znak: (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. na podstawie art. 133 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych odmówił wnioskodawczyni B. M. prawa do wyrównania emerytury ustalonej od 01.03.2014 r.

Odwołanie od tej decyzji wniosła B. M. domagając się rozpoznania złożonego odwołania od decyzji z dnia 16.05.2019 r., ewentualnie o zmianę zaskarżonej decyzji z dnia 24.07.2019 r. i wyrównanie emerytury zgodnie z wnioskiem od 01.03.2014 r.

Odwołująca wskazała, iż w dniu 10.06.2019 r. złożyła odwołanie od decyzji z 16.05.2019 r., po czym pismem z dnia 19.07.2019 r. została poinformowana, że nie nadano mu dalszego biegu. Następnie decyzją z dnia 24.07.2019 r. odmówiono wnioskodawczyni wyrównania emerytury. W ocenie odwołującej w pierwszej kolejności powinna być zweryfikowana decyzja pierwotnie zaskarżona.

W odpowiedzi na odwołanie pozwany wniosł o oddalenie odwołania, podtrzymując stanowisko zawarte w zaskarżonej decyzji.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Ubezpieczona B. M., urodzona (...), wnioskiem z dnia 06.10.2008 r. ubiegała się o ustalenie prawa do wcześniejszej emerytury. Prawomocną decyzją z dnia 28.10.2008 r. przyznano jej prawo do emerytury w obniżonym wieku na mocy art. 46 w zw. z art. 29 ustawy emerytalnej, począwszy od 01.10.2008 r., tj. od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek.

Odwołująca w dniu 24.03.2014 r. wystąpiła z wnioskiem o przyznanie emerytury w związku z osiągnięciem powszechnego wieku emerytalnego. Prawomocną decyzją z dnia 11.06.2014 r. organ rentowy przyznał ubezpieczonej prawo do emerytury od 01.03.2014 r., tj. od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek. Wysokość świadczenia została obliczona zgodnie z art. 26 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Zgodnie z art. 25 ust. 1b) tej ustawy podstawa obliczenia świadczenia została pomniejszona o sumę kwot pobranych emerytur w obniżonym wieku w wysokości przed odliczeniem zaliczki na podatek dochodowy od osób fizycznych i składki na ubezpieczenie zdrowotne.

Ponadto w powyższej decyzji Zakład poinformował B. M., że wysokość emerytury może ulec zmianie ze względu na występujące nieprawidłowości i w przypadku zmiany wysokości świadczenia ZUS wyda z urzędu decyzję o nowej wysokości emerytury.

W dniu 30.07.2014 r. organ rentowy wydał decyzję o ostatecznym ustaleniu wysokości emerytury od 01.03.2014 r. Podstawa obliczenia świadczenia została pomniejszona o sumę kwot pobranych emerytur w obniżonym wieku w wysokości przed odliczeniem zaliczki na podatek dochodowy od osób fizycznych i składki na ubezpieczenie zdrowotne. Po dokonanych potrąceniu obliczona emerytura wynosiła 1657,67 zł i okazała się niższa od dotychczas wypłacanej ubezpieczonej emerytury w obniżonym wieku obliczonej na dotychczasowych zasadach - zgodnie z art. 53 ustawy. Dlatego też organ emerytalny zawiesił wypłatę emerytury z art. 26 i poinformował o wypłacie dotychczasowej emerytury, określonej decyzją ustalającą wysokość emerytury w obniżonym wieku jako świadczenia korzystniejszego. Decyzja ta została wysłana ubezpieczonej w dniu 31.07.2014 r. Od niniejszej decyzji ubezpieczona nie złożyła odwołania.

Wobec ogłoszenia w dniu 21.03.2019 r. wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 6.03.2019 r. (P 20/16) pismem z dnia 11.04.2019 r. ubezpieczona wystąpiła ze skargą o wznowienie postępowania, powołując się na art. 145a ustawy z dnia 14.06.1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego. Wniosła o przeliczenie jej emerytury - bez dokonywania potrącenia sumy kwot pobranych emerytur, zakwestionowanego przez Trybunał Konstytucyjny.

Decyzją z dnia 16.05.2019 r. uchylono decyzję z dnia 30.07.2014 r. oraz ponownie ustalono wysokość emerytury poprzez obliczenie jej wysokości od podstawy obliczenia niepomniejszonej o kwoty pobranej wcześniejszej emerytury przysługującej na podstawie art. 46 w zw. z art. 29 ustawy emerytalnej. Wysokość emerytury od 01.04.2019 r. wynosi 2114,76 zł.

Podstawę obliczenia emerytury stanowi kwota składek na ubezpieczenie emerytalne z uwzględnieniem ich waloryzacji oraz zwaloryzowany kapitał początkowy.

Przy ustalaniu wysokości emerytury od dnia 01.04.2019 r. Zakład uwzględnił wszystkie zmiany w wysokości świadczenia, jakie miały miejsce od dnia jej przyznania do 31.03.2019 r., w tym zmiany wynikające z waloryzacji, jakimi emerytura była objęta oraz wynikające z załatwienia zgłoszonych przez ubezpieczoną wniosków.

Emerytura ustalona w niniejszej decyzji jest świadczeniem korzystniejszym od dotychczas pobieranej emerytury przyznanej decyzją z dnia 07.11.2008 r., wobec czego organ rentowy podjął jej wypłatę od 01.04.2019 r. Jednocześnie z dniem 01.06.2019 r. wstrzymano wypłatę emerytury przyznanej decyzją z dnia 07.11.2008 r., a kwoty wypłacone z tego tytułu po dniu 31.03.2019 r. do dnia 31.05.2019 r. zaliczono na poczet emerytury ustalonej w powyższej decyzji.

B. M. w dniu 12.06.2019 r. wniosła odwołanie od decyzji z dnia 16.05.2019 r., w którym podniosła, iż wyrównanie powinna dostać od lipca 2014 r., a nie od kwietnia 2019 r.

Pismem z dnia 15.07.2019 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych poinformował ubezpieczoną, iż odwołanie od decyzji z dnia 16.05.2019 r. potraktowano jako wniosek o wyrównanie emerytury i w tym zakresie zostanie wydana stosowna decyzja, od której będzie przysługiwało prawo odwołania się do sądu.

Zaskarżoną decyzją z dnia 24.07.2019 r. odmówił wnioskodawczyni B. M. prawa do wyrównania emerytury ustalonej od 01.03.2014 r. W uzasadnieniu wskazano, że wyrównanie emerytury ustalono od 01.04.2019r., tj. od miesiąca, w którym wnioskodawczyni złożyła skargę o wznowienie postępowania.

okoliczności niesporne, ustalone na podstawie akt organu rentowego.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Konsekwencją wyroku TK z 6 marca 2019 r. (P 20/16) jest wyeliminowanie z obrotu prawnego wobec wnioskodawczyni art. 25 ust 1b ustawy emerytalnej, co skutkowało ustaleniem jej emerytury od podstawy niepomniejszanej o kwoty pobrane wcześniej emerytury przysługującej na podstawie art. 49 w zw. z art. 29 ustawy emerytalnej.

W rozpoznawanej sprawie organ rentowy na skutek wznowienia postępowania uchylił decyzję z dnia 30.07.2014 r. i przyznał wnioskodawczyni emeryturę, uwzględniając zapisy orzeczenia TK. Jednakże wznowił wypłatę emerytury od dnia 1 kwietnia 2019 r. natomiast B. M. zażądała wyrównania emerytury od lipca 2014 r .

Zgodnie z art. 116 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r o emeryturach i rentach z FUS postępowanie w sprawach świadczeń wszczynana się na podstawie wniosku zainteresowanego, chyba że ustawa stanowi inaczej.

Do wniosku w sprawie przyznania świadczeń powinny być dołączone dowody uzasadniające prawo do świadczeń i ich wysokości, określone w drodze rozporządzenia przez ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego. (ust. 5).

Przepis art. 116 ust. 1 wprowadza generalną zasadę postępowania emerytalno-rentowego, tj. zasadę wnioskowości (fakultatywności). Działanie z urzędu w sprawach świadczeń ma charakter wyjątkowy i musi wynikać wprost z ustawy. To do osoby występującej o przyznanie czy przeliczenie świadczenia należy przy tym zarówno wystąpienie z samym wnioskiem o przyznanie świadczenia, jak też zgromadzenie dokumentacji niezbędnej do uzyskania korzystnej decyzji organu rentowego. /tak wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 27 kwietnia 2017 r. ,III AUa 1219/16/

Konsekwencją wnioskowego charakteru świadczeń jest uregulowanie w przepisie art. 129 ust. 1 w/w ustawy maksymalnego wstecznego terminu podjęcia wypłaty. Dotyczy to pierwszego dnia miesiąca złożenia wniosku, o ile w tej dacie spełnione są wszystkie warunki do powstania prawa o podjęcia jego wypłaty. W zakresie podjęcia wypłaty świadczeń po przeliczeniu zasadę tę powtarza przepis art. 133 ust. 1 w/w ustawy. Brak jest podstaw prawnych, które modyfikowałyby powyższą zasadę, czy uzależniały termin wypłaty od dnia kiedy strona zasięgała informacji w organie rentowym, nie składając sformalizowanego wniosku. Przepis art. 133 ust. 1 pkt 2 w/w ustawy konstruuje instytucję błędu organu rentowego i możliwości wyrównania wstecz świadczenia wiąże to również z datą złożenia wniosku (wyrok Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 21 kwietnia 2017 r., III AUa 1912/16).

Zgodnie z art. 129 ust. 1 cytowanej ustawy świadczenia wypłaca się poczynając od dnia powstania prawa do tych świadczeń, nie wcześniej jednak niż od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek lub wydano decyzję z urzędu.

Ustawodawca nie przewidział możliwości domagania się wypłaty świadczenia od daty jego nabycia do chwili złożenia wniosku. Świadczenia wypłaca się, poczynając od dnia powstania prawa do tych świadczeń, nie wcześniej jednak niż od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek lub wydano decyzję z urzędu. Nie wypłaca się świadczeń z wyrównaniem za czas od nabycia do nich prawa in abstracto, bez względu na to, czy niezłożenie wniosku spowodowane było brakiem staranności w prowadzeniu własnych spraw czy też innymi okolicznościami w tym brakiem wiedzy./Wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 26 października 2017 r. III AUa 1642/16 LEX nr 2409339.

Zgodnie z art. 133 ustawy emerytalnej w razie ponownego ustalenia przez organ rentowy prawa do świadczeń lub ich wysokości, przyznane lub podwyższone świadczenia wypłaca się, poczynając od miesiąca, w którym powstało prawo do tych świadczeń lub do ich podwyższenia, jednak nie wcześniej niż:

1) od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy lub wydano decyzję z urzędu, z zastrzeżeniem art. 107a ust. 3;

2) za okres 3 lat poprzedzających bezpośrednio miesiąc, o którym mowa w pkt 1, jeżeli odmowa lub przyznanie niższych świadczeń były następstwem błędu organu rentowego lub odwoławczego.

W razie ponownego ustalenia przez organ rentowy prawa do świadczeń lub ich wysokości obowiązują ogólne zasady wypłaty emerytur i rent, tj. świadczenie przyznane lub podwyższone wypłaca się nie wcześniej niż od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy lub wydano decyzję z urzędu (art. 133 ust. 1 pkt 1).

Żądanie odwołującej B. M. dotyczyło wyrównania emerytury od lipca 2014 r., wynikającej z ustalenia wysokości emerytury będącej skutkiem powołanego wyżej wyroku TK, nie tylko od dnia złożenia skargi o wznowienie postępowania (art. 133 ust 1 pkt 1 ustawy emerytalnej), ale także za okres wcześniejszy. Podstawą do uznania żądania w takim kształcie musiałyby być uznanie zaistnienia błędu organu rentowego ze skutkami wynikającymi z art. 133 ust. 1 pkt 2 ustawy emerytalnej. Takiej podstawy sąd nie znajduje. Działanie organu rentowego na podstawie (korzystających z domniemania konstytucyjności) przepisów, które zostały następnie (po wydaniu decyzji) uznane za niekonstytucyjne przez TK nie jest błędem w rozumieniu art. 133 ust. 1 pkt 2 ustawy emerytalnej (por K. Antonów (red.) komentarz do art. 133 ustawy o emeryturach i rentach z Fis, SIP Lex, stan prawny 29.04.2019 r. oraz wyroki: SA w Łodzi z 30.01.2015 r. III AUa 489/14, SA w Gdańsku z 20.10.2015 r. III AUa 758/15).

Z uwagi na cytowane przepisy brak było podstaw do wyrównania emerytury B. M. poczynając od lipca 2014 r.

Mając powyższe na uwadze Sąd na podstawie art. 477¹⁴ § 1 kpc oddalił odwołanie.